

Nikolina Židek

O NASTAVKU USPJEHA PROMOCIJE HRVATSKE DRAMATIKE NA ŠPANJOLSKOM GOVORNOM PODRUČJU U 2019. GODINI

Ivor Martinić, plakat predstave *Moj sin samo malo sporije hoda*, režija Fito Valles (PER)

Čitatelji *Kazališta* već su od ranije upoznati s dosadašnjom promocijom hrvatske dramatičke u španjolskom govornom području koja je počela 2013. godine inicijativom i suradnjom Hrvatskog centra ITI i autorice ovog teksta te se do danas pretvorila u stabilnu suradnju.¹ Stoga je ovaj prilog neka vrsta izvještaja koji se nadozvezuje na dosad učinjeno te daje pregled predstavljanja hrvatskih dramatičara u španjolskom govornom području u godini koju zaključujemo, a koja se u Latinskoj Americi poklapa i sa zatvaranjem sezone. Radi lakšeg uvida, daje se kronološki pregled ovogodišnje sezone.

Već krajem siječnja, tijekom ljeta na južnoj hemisferi, ponovo su na repertoar stavljene argentinska i čileanska predstava *Moj sin samo malo sporije hoda* Ivora Martinića. Dok je čileanska predstava u režiji Bárbara Ruiz Tagle doživjela drugu sezonu u *Teatru Mori Bellavista* u Santiagu, argentinska predstava u režiji Guillerma Cacacea time je otvorila šestu sezonu uzastopnog igranja. Predstava je bila na redovnom repertoaru svakog četvrtka do kraja studenog u kazalištu *Picadero* u Buenos Airesu i tako iznova potvrdila titulu „fenomena nezavisnog kazališta” koju je dobila već 2015. godine.

Veljača je započela prvom ovogodišnjom hrvatskom premijerom drame *Žena bomba* Ivane Sajko u kazalištu u režiji Gabriele Felperín koja je igrala sve do kraja kolovoza. To je već druga argentinska verzija *Žene bombe* u Buenos Airesu. Prva verzija u režiji Roberta Aguirrea postavljena je

Ivor Martinić, *Moj sin samo malo sporije hoda*, režija Fito Valles (PER)

2013. u kazalištu *El Cubo* koja je premijerno izvedena tijekom *Tjedna hrvatskog kazališta i drame* u Buenos Airesu. U ožujku je zbog velikog uspjeha i interesa odigrana i druga sezona meksičke produkcije *Moj sin samo malo sporije hoda* u režiji mladog renomiranog redatelja Diega del Ría koja je bila na repertoaru do svibnja.

Potom je u lipnju u kazalištu Anfritión u Buenos Airesu krenula druga sezona predstave *Bijeli bubrez* Vedrane Klepice u režiji Azul Lombardije, koja je u koprodukciji Hrvatskog centra ITI imala premijeru 2018. godine u sklopu 3. Međunarodnog festivala dramatičke. Istovremeno, s druge strane rijeke La Plata, u Montevideu (Urugvaj) je 8. lipnja premijerno izvedena *Drama o Mirjani i ovima oko nje* Ivora Martinića, u produkciji Comedia Nacional. Comedia Nacional je najvažniji kazališni ansambli te zemlje koji svoj dom ima u prestižnom Teatru Solís, koji već više od 60 godina definira kulturu Urugvaja. Predstavu je režirao jedan od najzanimljivijih urugvajskih kazališnih redatelja mlade generacije Diego Arbelo te je bila na repertoaru petkom i subotom do kraja kolovoza. Autor Ivor Martinić i prevoditeljica, autorica ovog priloga, prisustvovali su urugvajskoj premijeri, a Ivor Martinić iskoristio je putovanje da održi dramsku radionicu u Kulturnom centru Recoleta u Buenos Airesu te da prisustvuje jednoj izvedbi argentinske predstave *Moj sin samo malo sporije hoda*.

Također u lipnju u Madridu je najstariji španjolski kazališni časopis *Primer Acto* objavio temat o hrvatskoj drami i

suočavanju s ratnom prošlošću koji je pripremila autorica ovog teksta u svojstvu autorice priloga i prevoditeljice. Na četrdesetak stranica objavljen je opširan uvodni prilog o hrvatskom kazalištu i ratu, intervju s profesorom Darkom Lukićem o kazalištu i sjećanju, biografska bilješka te intervju s redateljem Oliverom Frlićem, uvodni tekst o kontekstu i predstavi *Aleksandra Zec*, te španjolski prijevod istomene drame. Broj 356. časopisa *Primer Acto* s naglaskom na temat predstavljen je 12. lipnja 2019. u madridskom kazalištu *Teatro del Barrio* na kojem je održano i scensko čitanje scena iz drame *Aleksandra Zec*.

Zimski dio sezone (lipanj, srpanj, kolovoz) u Buenos Airesu, centru kazališta španjolskog govornog područja, protekao je s trima hrvatskim tekstovima na repertoaru, a njima se pridružila i drama *Stranci* Darka Lukića, koja je premijerno izvedena 1. rujna u kazalištu *Querida Elena* u kolektivnoj produkciji i režiji desetero argentinskih glumaca i glumica. Predstava je bila na repertoaru ovog nezavisnog kazališta do kraja studenog, odnosno do kraja sezone. Osim toga, 29. studenog je u Necochei u Argentini *Moj sin samo malo sporije hoda* doživio drugu argentinsku verziju, u režiji Miguela De Amica i izvedbi skupine *InTangible Teatro*. Sezonu u Argentini zatvorili smo i lijepom vijesću: Marcelo Valiente dobio je kazališnu nagradu Luisa Vehil za 2019. za scenografiju predstave *Žena bomba*.

Osim u Buenos Airesu, koji je zbog svoje važnosti okosnica promocije hrvatske dramatičke u španjolskom govornom području, u listopadu je došlo do peruanske premijere teksta *Moj sin samo malo sporije hoda* u kazalištu Centro Cultural Ricardo Palma u Limi u režiji Fita Vallesa, a u stu-

Darko Lukić, *Stranci*, skupna režija (ARG)

denom je premijeru doživjela venezuelanska verzija *Drame o Mirjani i ovima oko nje* u dvorani Transnocho cultural u Caracasu režiji Elvise Chaveinte, pod pokroviteljstvom Delegacije Europske unije u Venezueli.

Samo nabranje ovih podataka dovodi nas u opasnost od upadanja u taksativnu suhoparnost, no uzdamo se u čitateljevu sposobnost da iz podataka iščita važnost ovog svojevrsnog fenomena te veselje i ponos koji on budi. Brojnost hrvatskih tekstova koji se izvode u španjolskom govornom području nesumnjiv su dokaz da su vrata promocije u tom dijelu svijeta već širom otvorena te da se glas prenosi iz jedne zemlje u drugu, pogotovo imajući na umu da je Buenos Aires centar kamo se slijevaju redatelji iz cijele Latinske Amerike i Španjolske i pomno prate koji su tekstovi doživjeli uspjeh na sceni argentinskog glavnog grada. Ti su uspjesi i rezultat ustrajnosti i konstantnog održavanja i širenja kontakata „na terenu” te institucionalne podrške Hrvatskog centra ITI.

Zatvaramo 2019. godinu i radujemo se sljedećoj, za koju smo radili tijekom ove godine. Pred nama su nove i uzbudljive suradnje, u Latinskoj Americi i u Španjolskoj, o kojima ćete, nadajmo se, čitati u *Kazalištu* pred kraj 2020. godine.

¹ Rezultati promocije do kraja 2018. godine obuhvaćeni su u priložima autorice ovog teksta pod naslovima „Od jednokratnog uspjeha do stabilne suradnje: hrvatska dramatika u zemljama španjolskog govornog područja. *Kazalište: časopis za kazališnu umjetnost*, 20 (71/72) iz 2017. te „Hrvatska drama na salonu kazališne knjige u Madridu”. *Kazalište: časopis za kazališnu umjetnost*, 21 (75/76) iz 2018.

Ivor Martinić, *Drama o Mirjani i ovima oko nje*, režija Elvis Chaveinte (VEN)